

**Мэлышын фэгъум
и 25-рэ – Адыгэ
Республикаам и
Къэралыгъо
быракъ и Маф**

Адыгэ Республикаам
щыпсэухэу лъытэнгъэ
зыфэтшыхэрэр!
Тичыпэгъу лъаплэхэр!
Гербимрэ гимнымрэ ягъу-
сэу, дышье жъогъо пшы-
күлтүмрэ зэблэдзигъэ щэ-
зищымрэ зытет быракъ уцы-
шьори тиеспублике икъера-
лыгъо тамыгъеу щыт.

Тичыгъу гупсэ итарихърэ
икультурэрэ къарыкъоцтым
ыгъегумэкъирэ пэпчъ Ады-
геим ибыракъеу тиблэкъигъ,
тинепэрэ мафи, тинеуши ята-
мыгъэр егъэлъанлэ.

Непэрэ мэфэкъим ама-
лышу къытеты тичыгъу гупсэ
шү зэрэгтэгъурэр къэтонену,
ащ икъералыгъо тамыгъехэм
тызэрафесакырэр къыткэ-
хуухъэрэ ныбжыкъехэм яд-
гъэлэгъунену, Адыгэеим иф-
дэхэм алае юф зышагъехэм,
ащ иххоньыгъе зилах хэзы-
шыхъагъехэм тызэрафэрэзэр
ятанену.

Тичыпэгъу лъаплэхэр,
Адыгэ Республикаам и Къэралыгъо
быракъ и Мафэ
фэшт тыгу къыдэлэу тышув-
фэгушю! Псауныгъе пытэ,
щылекъ-псэукъ дэгэв шууи-
ленену, гушуагъом шуущымы-
кэнену, шуулофшэн талэки
гъэхъялхъэр щышуушынену
тышувфэлъало!

Адыгэ Республикаам
и Лышхъеу
Къумпыл Мурат
Адыгэ Республикаам и
Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу
Владимир НАРОЖНЫЙ

Ильэсийн изэфэхъысыжъхэр

Адыгэ Республикаам и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэхэсигъоу тыгъуасэ щылагъэм Адыгэеим и Лышхъеу Къумпыл Мурат депутатхэм апашихъэ кыщыгүүгэ ѹкы 2017-рэ ильясым республикаам иминистрэхэм я Кабинет юфэу ышагъэм изэфэхъысыжъхэр кышишыгъэх.

ветэу АР-м и
Лышхъэ дэжь
щызэхажагъэм,
Адыгэеим ина-
хыжъхэм я Совет
агурыохэу, юфы-
гъоу къеуцухэрэр
дагээжыжынхэмкэ
яло зэхэльэу зэр-
зэдэлжэхэрэм,
джащ фэдэу шоль-
лырым мамыр-
ныгъэрэ лъэлкъ

татхэм, хэбзэухуумаклохэм, му-
ниципальнэ образованиехэм
ялаацхэм, общественнэ орга-
низациехэм яло зэхэльэу юф
зэрэзэдашагъэм иштуагъэкэ
хэдээн кампаниер зэрифешуа-
шэу республикаам щызэхажагъэ
зэрхуугъэм къыкыгъэхтыгъ.
2017-рэ ильясым жноныгъуакъэм
щыгъэ псыкынуум къызиди-
хуугъэ гумэкыгъохэм ядэгэ-
зыжын хэлэжээгэ пстэуми
республикаам ишаа афэрэзагъ.

Зэхэсигъом хэлэжъагъэх иль-
эс зэкэлтыгъохэм республикаам
ипэшгэхэу Джарымэ Аслынэрэ
Тхъакуушинэ Аслынэрэ, Пре-
мьер-министрэхтыгъэхэу Хъодэ
Хъазрэтрэ Тхъаркъохь Му-
хъарбайрэ, Мыеекуулэ имэрэу
щытгъэ Михаил Черниченкэр
нэмэгдэхэри.

Республикаам ишаа къызэ-
рэхигъэшгэхъэмкэ, блэкъигъэ
ильясым АР-м и Лышхъэхэрэ
министрэхэм я Кабинетрэ къал-
къырыгъигъэ законопроект 47-
рэ Адыгэеим и Парламент ыш-
тагъ. Ахэр псауныгъэр къэхуу-
мэгъэнэм, гъэсэнгъэм, къэр-
алыгъо граждан ѹкы муни-
ципальнэ къулыкъуухэм, адми-
нистративнэ хэбзэукъоныгъехэм,
социальнэ фэло-фашигъехэм ягъе-

цэкэн яхыгъагъэх. Правитель-
ственнэ сыхытам къыдыхэлты-
гэхэу, республикаам ихэвзэгъ-
уу ѹкы гъэцэкъэх къулыкъу-
хэм зэгурьоныгъэ азыфагу
ильэу юфыгъохэм ашыщыбхэр
зэшохыгъэх хууцэх.

Адыгэеим социалнэ-полити-
ческэ зыпкытынгъэх ильынгъэ
ишкахан обществэм ин-
ститутхэм зэгхынгъэу адьрялэр
гъэйтэгъэнэр — джары анах
мэхъанэшхо зератыгъэр. АР-м
и Лышхъэ къызэрэхигъэшгэ-
хъэмкэ, джырэ уахтэ мыса-
туу организацие 608-мэ рес-
публикаам юф щашэ. Хэбзэ къу-
лыкъуухэр, АР-м и Обществен-
нэ палатэ, граждан обществэм
ишкахан цыфхэм яфитынгъехэм
хэхъоныгъехэр ашынхэмкэ Со-

ишкахан зэгурьоныгъэрэ зэ-
рилъим мэхъанэшхо иштуагъ-
хуугъэ.

2017-рэ ильясым хэдээнхэм
яхыгъэх кампание 65-рэ рес-
публикаам щызэхажагъ. Мыхэм
ашыщуу анах мэхъанэшхо
зялагъэр УФ-м и Президент
ихэдээнхэр ары. Зынакъэ зы-
тагъэ пстэуми АР-м и Лышхъэ
афэрэзагъ, джащ фэдэу депу-

шольырым иэкономикэ хэ-
хоньыгъехэр ышынхэр, цыфхэм
ящылекъ-псэукъ нахышуу шы-
гъэнэр — джары АР-м имин-
истрэхэм я Кабинет блэкъигъэ
ильясым анахэу ынааэ зыты-
ригъэтагъэр.

**(Икэх ю 2 — 3-рэ нэклуб-
гъохэм арыт).**

Сурэхэр А. Гусевим тыри-
хуугъэх.

Адыгэ быракъыр мэбыбатэ

Адыгэ Республикаам и Къэралыгъо быракъ и Мафэ хэбзэ шапхъехэм адиштэу
непэ мэлышын фэгъум и 25-м, ятфэнэрэу тэгъэмэфэкъы.

Адыгэир Краснодар краим
къыхэхъялхъи, республикаам 1991-
рэ ильясым хууцэх. Аш къы-
щыулагъэу къэралыгъо гээпсэ-
къе иштэгъэх. Адыгэ Республикаам и Конституциие, Гим-
ны, Гербэр, Быракъыр Пар-
ламентым щаштагъэх.

Тильэлкъ зиужыжынным,
итарихъ нахышиоу зэгъэшгэгъ-
нэм, шэн-хабзэхэр къеухуум-
гъэнэм афэш республикаам
общественнэ движение «Адыгэ
Хасэр» кэшакло афэхъуу, адыгэ
шуушашэм, адыгэ быракъыр

ямэфэк мафэхэр хэушхъяфы-
кыгъехэу зэхицэхэу үүблагъ.
Юфтхъабзэхэм къэралыгъо екло-
лакло афашыгъ.

Адыгэ Республикаам и Къэр-
алыгъо быракъ лъапсэ фэху-
гъэр я XIX-рэ лэшэгъум ия
30-рэ ильясым Адыгэеим та-
рихъ быракъеу иштэгъэр ары.

Инджылыз журналистэу я
XIX-рэ лэшэгъум, Кавказ заом
ильхэхэн, Адыгэеим щыгъэ Э.
Спенсер итхылтэу «Путешествие
в Черкесию, Крым-Татарию»
зыфирэм (Лондон, 1838-рэ

ильяс) быракъым исурет дэт.

Адыгэ быракъым гъогу чы-
жэ къыкыгъ. Республикаам щыл-
сэурэ лъэлкъэм языкынгъэ
ыгъэлтэу мэбыбатэ. Тинепэрэ
мэфэк Адыгэеим ис лъэлкъэр,
хъакхэр зэхэшаклохэм рягъэ-
лагъэх. Пчыхъэм сыхытээр 5-м
ехуулэу къэлэ паркым мэфэ-
кым хэлжэхэрэр щызэуки-
штэх, урамэу Краснооктябрь-
скэм зэхэхтэу къырыкъоцхын,
филармонием ыпашхъэ мэфэк
зэхахъэр щыкъоц.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

(Икъях).

Социальна ухъумэныр

УФ-м и Президент ижъоны-
тьокіе унашъохэм ягъэцкіэн
къыдыхъелтыатагъеу бюджетым
епхыгъеу Ioф зышлэхэрэм ашыщ-
хэм ялэжьапкіе къэгъэльзэгъон
гъэнэфагъэхэм анэгъэсыгъэним
фөорышишт юфхъабзэхэр зэ-
шшуахыгъэх. Цыфхэм социальне
іэплиэгу ягъээбытгъэним фы-
тегъэпсихъэгъэ унашъохэм ягъэ-
цкіэн сомэ миллиардрэ миллион
575-рэ пэлүагъехьаг. Ана-

ДЖАРЫМЭ Аслын:

Республикэм хэхьоныгъэ инхэр зэришЫгъэхэр нафэ. Лъэныкъо пэпчь проценти 100-м къышигъакIэрэп. Субъект пстэури ащ фэдэ пчъагъэхэм къазэррафэмыкIуагъэхэм къыкIэзгъэтхымэ сшионгъу. Ащ урмынгушон плъэкIырэп.

хъэу аналэ зытырагьэтгээр нымрэ сабыимрэ якъеухүмэн, демографием ылъэнэйкъоктэлоххэм язьтет нахышу шыгье-ныр ары. Сабыицт ё нахышыбэ зилэ унагъохэм ащиштэу 800-мэ 2017-рэ ильэссым чыгулаххэр (ыпкэ хэмэйльэу) атырагошагъях. Зэкэмки мыш фэдэ унэгтэо 2665-мэ ахэр аратыгъях.

Къэралыгъо программе «Доступная среда» зыфиорэм иғъецкэлэн къыдыхэлтыгатгъэу гухэлъэу щылагъэхэр республикэм щызэшшуахыгъэх. Аш зеклемки сомэ миллион 41,5-м ехъу пэлүагъехьаг. Мэхъанэшхо зилэхэм ашыц шъольтырым щыпсэухэрэр лъэнныкуабэ къызэльтызыубытырэ гупчэхэм яклонлэнхэ ыкчи яфэло-фашихэр псынкэу афагъецкэлэнхэ амал яэнэир. «Зы шхъаньгуульчэктээ» заджэхэрэ шыкіэр Адыгейим щыпсэухэрэм япроцент 94-мэ къызфагъэфедэн альжкы. Джыре уахтэ ехъулэу МФЦ-хэм къэралыгъо ыкчи муниципальна фэло-фэшлэ 246-рэ агъецаклэ.

Блэктыгъэ ильзэсүм Адыгей-им ис кіләлэцьыкlu 23196-мэ загъэпсэфын ыклы япсауныгъэ агъэпсэнтам алал ялагь. Мынч сомэ миллионы 123,8-рэ пэуягъэхьагь. Анахьэу анаэ зытырагъэтыгъэр щылэнэгъэм чынгілэ кын риғъэцогъэ сабыйхэм языгъэпсэфыгъо уахътэ зэрифэшүушаэу зэхэшгэньэр ары. Адыгейим ит лагерьхэм анэмыкlu федеральна кіләлэцьыкlu гупчэхэу «Орленок», «Артек», «Смена» зыфилохэрэм кіләлэцьыкlu зам зашагъэпсэфыгъэ

Псауныгъэр къэухъумэгъэныр

Мы күульткүм илоғшыл изездэгхэвьсыжь шъхъялэу щытыр республикэм щыгсэухэрэм къагъашэрэм зэрэхэхъуагъэр ары. Джырэ уахтэм ар ильяс 73-м шлокыгь. Зидунай зыхъожьыгъэхэм япчыагъэ нахь makэ хувьгээ. Аш да��оу сабьеу къэхъуугъэхэм япчыагъэ процент 12,4-кэе къеъыхыгь. Аш ушъхъагыу шъхъялэу илэр джырэ уахтэ бзыльт-фыгъэ ныбжыкъэхэу 1990-рэ ильясхэм къажхууцхээр хэршил

ИЛЬЭСЫМ

зидент илэпчэйгээнэ фонд кынхэхэгийн сомэ миллион 32-мийн хувьурэмкэ поселкэй Новэмрэстанициу Дондуковскэмрэ культурэм иунхэхү адэтхэр зэтынрагъяспыхащых. Культурэм иучреждениехэм, творческэй

хъохэр проценти 102,6-м нэсүүлэхээдээ. Шольтырым кыншахыжынгээдээ гурьт лэжжапкэм проценти 4,9-рэх хэхьуагь ыкли сомэ мин 24,2-м нэсүүгъ. Йошилангээ зимилийн атхыгъэхэм япчыагээ зы процент мэхь.

Промышленность

Мы лъэныкъом хэщагъэхэм іэпүлэгту афэхь угъээным пae 2017-рэ ильэсүм промышленностын хэхъоныгъэхэр ышынхэмкіэ Фонд республикэм щизэхашаагь. Хэхъоныгъэхэм къафэкогъэнхэмкіэ амалышуухэр зылэкіэль лъэныкъуиш республикэм щагъэнэфагь, ахэр псэользш индустрини, агропромышленнэ комплексын ыкли зеклоным хэхъоныгъэхэр ашынхэм епхыгъэх. Джащ фэдэу Коцхъэблэ ыкли Тэхъутгемыкье районхэм индустримальнэ паркхэр ащаагъэслынхэу агъэнафаэ. Проектхэр гъэцклагъэхэ зыхъукіэ, республикэм ипромышленность хэхъоныгъэхэр ышыщтых, бюджетым къихъэрэх хэбзэлахъэр нахьыбэ хууцтых ыкли товшлэгээ чынглагъэхэр къызылвахъыштых

зыфиюхэрэй.

Бюджетыр
Финансхэм ягъэзеконкэшьольыр анахь дэгүүхэм Адыгэ-ир ашыщ. Мы къэгъэльгэйнүмкэ 2017-рэ ильэссым рес-публиктэм я 5-рэ чыыпIэр Уры-сыем щиубытыгъ, Къыблэ фе-деральнэ шьольырым хэхъэрээ

ТХЪАКУШЫНЭ Аслын:

Адыгейм и Лышъхъэ, министрэхэм я Кабинет апашъхъэ щыт шиъэрыйлхэр зэрифэшьуашэу агъэцакIэх. Бюджетым игъэцэкIэнкIэ, ахъшэм игъэзекIонкIэ субъект анахь дэгъухэм Адыгеир ашыщ. Федеральнэ гупчэм къикIырэ ахьщэ IэпыIэгъур процент 60-м ехъуштыгъэмэ, джы ар процент 19-м нэс къырагъэIыхын афызэшIокIыгь. НэмийкI шольтырхэм анахь мыдэгъумэ, зыкИи аужтыкъинэрэп. АшкIэ КъумIыл Мурати, аш иНофишагуухами ба гашIуахынэр.

Гъсаныгъар

ТӨВСЭННЫЙ ВЭР
2017-рэ ильэсүүм республи-
кэм икілэлэджаклохэм атыгэ-
зэнкүл къералыгьто уштэйнхэм
язэфхыхысыжхэм къызэрагъэ-
льэгъуагъэмкүл, предмет зэ-
фешьхъафхэмкүл гурьт тест бал-
лэу къахыгьэм хэхъуагь. Ады-
гейм ит еджэпли 8 Урысүүм
ит еджэпли анахь дэгхүхэм
ашны хүргүүх. Гъасаныгьэм

районым ит къуаджэу Адыгэя-клем аужырэ шапхъэхэм адиш-тэрэ еджаплэ щашыгъ, ар мы ильясым кызызэуахыщт. 2018 — 2020-рэ ильясхэм нэбгырэ 1100-рэ зырыз зычэфэцт гъэсэны-гъэм иучреждении 2 республикэм щагъэпсынхэу агъэнафаэ — къалэу Мыеккуапэрэ посел-кэу Инэмрэ.

Республике естественнэхь-
сап еджаплэм зэхицэрэ про-
ектхэм Урысыем ишъольыр 48-
мэ якэлэеджаклоэр ахэлжьех.
Блэкигыэ ильясым гээтхалэм
щыиэгыэ Кавказ дунэе хысап
олимпиадэм Адыгейм икэлэ-
еджаклохэм хагъэунэфыкырыэ
чыплэ 13 кышындахырь

Культурээр

2017-рэ ильэсүм мы лъэндэхийн 155-рэ миллиардрээ миллионы 23,2-кіе нахыуб. Субсидиенуу къаэлкіехьагъэм иштуагъакіе къуаджэхэу Джэджэхъаблэрэ Еджэркъуаэрэ культурэм иунхэхэу адэтхэр агъэцэлкіэжыгъэх. Блащэпсынэ дэт мыш фэдээр учреждением игъэкіотыгъэ гъэцэлкіэжынхэр ешыл! Игъэнхэм фэшлэхэд республике ыкын чыпэлэх бюджетхэм сомэ миллионы 10,5-ра къахагъакын УФ-ын и Президентийн

субъектхэмкіэ я 2-рэ чынپлэр ыыгь. Блэкыгьэ ильэсүм Адыгейм изэхэубытэгъэ бюджет ихахъохэр сомэ миллиард 19-рэ миллион 56-м кіхьагь, республикэ бюджетым ихахъохэр сомэ миллиард 15,8-м ехүгъэх. Федеральнэ гупчэм къыкырэ ахъщэ іэпылэгъур (дотациер) процент 19,8-м нэс къеъыхыгь. Ылэрэ ильэсүм а къэгэлтээбонир процент 21,9-м клахъэштыгь. Зэхэубытэгъэ бюджетым ихъарджхэр сомэ миллиард 19-рэ миллион 764-рэ, республикэ бюджетым ихъарджхэр сомэ миллиард 16-рэ миллион 466-м нэсийг сх.

Экономикар

Промышленнэ къыдэгъэкынным индекс проценти 103,5-м клэхьагъ. Продукциеу къыдагъэкыгъэм, тошшэнэу ыкы фэофашшэу агъэцкылагъэхэм сомэ миллиард 55-м ехъу атефагъыкы проценти 109,7-м клэхьагъ. Валовэ шъольыр продуктым ихахъо пэшшорыгъэшшэу проценти 102,7-м нэссыгъ. Мыльку шхъялээм инвестициеу хальхьагъэр проценти 7,4-клэ нахьыбэ хъугъэ ыкы сомэ миллиард 22,9-м клэхьагъ. Адыгейим алэрэу мыш фэдэ къэгъэльэйон ил. Цыфхэм лэжъапкыэу къахъирэу проценти 100,7-м яхь.

Республикам ит псэүлэхэм япроцент 86,18-мэ гъэстыныгхээ шхъантээр алэхлахъэ. Газыр поселкэу Гъозэрыглын нэссыгь. 2017-ра ильясым газрыгопа

ИЗЭФЭХЬЫСЫЖЬХЭР

километрэ 72-рэ Адыгейим щашыгъ, 2016-рэ ильэсэм егъэпшагъэмэ, ар фэди 1,7-кэ нахьыб. Фэтэр 1374-мэ гъэсты-

зىلەخەر گەڭىزىخەم، گەن-
قەڭىزىخەم، گەن-
قەڭىزىخەم، گەن-

ТХЪАРКЪОХЪО Мухъарбый:
Хэхъоныгъэхэм къашымыкІэним, тиреспубликэ ишыIакIэ джыри нахьышIу хъуным нэбгырэ пэпчтиIахь хэтлъхъаныр типшъэриль шхъяIэхэм ашыщ. ГушыIэм пае, сэ мэкъумэц хъызмэтым щылэжьагъэу, хэшIыкI фызиIэхэм сащыщ. АР-м и Пышхъэ аш изегъэушъомбгъун лъэшэу ынаIэ зэрэтетыр нафэшь, сэри ЙофшIекIэ амалэу сиIэ хъугъэр згъэфедээ, аш сиIахь хэслъхъан фаеу сэльытэ.

Предпринима- тельствэр

Бизнес цыкъум ыкъи гурыттым япредприятие мини 3,8-мэ ыкъи унэе предприниматель

арди 3,5-рэ Республикаем кынфатуулынэ УФ-м и Правительствэ унашьо ышыгы. Арильяаэси 3-м агъэцэклэнэу агъеннафэ. 2018-рэ ильяасым теллытэгъэ апэрэ едзыгыом игъэцэклэн сомэ миллиард 1,1-рэ пэвчагъяашт.

Гъогухэм язэтегъэпсыхъян

Адыгейм игъогухэр, ильэмджхэр зэтегъэпсыхъэгъэнхэм,

мин 13-мэ республикэм тохицлах ёштэй, ахэм нэбгырэ мин 35-рэйн алт. Арьштъмын елхынгээ

ре агул. Арыш, мышт етыхын
инфраструктурэм хэхюоньгээрх
ышынхэм мэхъяншо ил. Блэ-
кыгье ильээсир пштэмэ, бизнес-
цыкүм ыкы гуртым хэцагзэхэм
къералтын [элы]гэтуу арагъяэль-

МЭКҮҮМЭШ ХЪЫЗМЭТЫ

2017-рэ ильээсүм сомэ миллиард 211,4-рэ зытэфэрэ мэкүүмэш продукцие республикэм кыншыдаагээкыгь. Адыгейим лэжыгье тонн мин 614,2-рэ ща-угъоижыгь. Джырэ уахътэ анах мэхъанэшо зэрэтээр хэтэрыкхэм, цумтэ лъэпкэ зэфшэхъафхэм якъэгъэкын, чыиг-хатэхэм ягъэтийсхан ары. Шынкэлэ пэртыхэр кызыфагъефедэхээз а йофшэнэир лъягъэкуятз, джырэ уахътэ ахэм гектар 1857-рэ аубыты. Блэкыгье ильэс закъюм гектар 230-рэ агъэтийсхэлэл. Ашиг, Итоги, йофшэнэир

амалэү Іәкілтывр кызығағын-
федэ. Шъолтырым кыщахы-
жыре продукциер нәмыкі къэ-
ралыгъохэм аращэ. Гүштіем
пае, 2017-рэ ильесым шыу тонн
20 фәдиз Швецием, дәгъе тонн
мин 20 Израильрэ Китайрә
ащағъэх. Мәккү-мәшымкіс ми-
нистерствэм анах мәхъанәшх-
зәритирэ лъенныкъохэм ащағъых
былымышхъяхэм япчыагээ хә-
гъэхъоғъэнры, адыгэ қуаум-
икъыдәгъэкын джыри нахь зе-
гъэушомбгузъэнры. Бләккыгъэ
ильесым фермер 31-мә ыккі-
хызызметшіепли 2-мә грантхэр
аратыгъэх. Мәккүмәш-къыдә-
гъэкыжын комплексым хәхъо-
ныгъэхэр ышынхэм ипрограммә
къыдыхъельтыгъау сомә мил-
лион 353-рэ афатулышыгъ.

Къоджэ пэсүалэхэм замыкын итэү хэхьоньгэхээр ашынхэмээ ипрограммэ къыдыхэлтыгээзээ юфтьхабзэхэм ягъяцкэн сомээ миллионы 100 пэуягъяхьагь. Ашын ишуягъякээ къуаджэхэм еджажааны пэхэр, фельдшер-мамыку Ызээ, пэхэр, гъогухэр, газ ыкын псынханырыкыуаплэхэр аашыгъях. 2018-ийн рэ ильэсэым мы программэмээ сомэ миллионы 104-м ехүү пэуягъяхьашт.

Зекіоныр

2017-рэ ильэсүм Адыгейм ичүүлээ дахэхэм, икъушхъэхэм нэбгырэ мин 432-мэ заагчээ

Эр тапэки лъягъэкотэцт. Ильэсэу тызхэтым программэм игъэцэ-кэн сомэ миллион 245,9-рэ пэуягъехьащ.

БЛОГИКИ ВС ИЛЬСЫМ ЭЗКОТЫМ ЕПХЫГЭЕ ПСЭУАЛЭХЭМ, ШХАЛЭХЭМ ЯШЫН БЮДЖЕТЫМ КЫХЭМХЫГЭЕ СОМЭ МИЛЛИОН 734,7-РЭ ФЭДИЗ ПЭҮАГЬЭХЬАГЬ. 2014 — 2017-РА ИЛДЭХСЭМ ПСЫ ҮКИИ ГАЗРЫ-

клонгээс псууялъехэм ягъэлсын пае сомэ миллиардрэ миллионы 157,5-рэ афатуулсыг. Псырыкклонгээс километрэ 73-рэ, газрыкклонгээс километри 100-м ехүүрэ агъэлсыгтэй. 2018-рэ ильээсми мы тоошлэнэ лягъяклоотэцт. Тоотхъабзэхэм язешлохын пэуяагъяащт инвестициихэр сомэ миллион 684,3-рэ мэхъу.

Псууплэ- коммунальнэ хъязмэтыр

Республикам псууплэ квадратна метра минь 244,3-рэ ша-

Мыхэм апышагъэхэм ячьягээ хэгъэхьогъяныр ары республиклэгээс ишацхэм мэхъанэшхозэртырэр. Дэжирэ уаихтэ Адыгейим спорт псуөлтэй 900-м ехүүрит. Аужыре шапхъэхэм адиштэрэ спорт инфраструктурэрэ. Мыеекуалэ зэрэщаагъэлсырэм даклоу, муниципалитетхэми амалэу алэктэлэтийн хэгъэхьогъяным пашхэм анаэ тет. 2018-рэ ильээсмийн поселкэу Инэмрэ куаджэу Пэнэжьыккуаэрэ спорт комплексхэр аашашынхуу агъенафа. Джащ фэдэу футбол цыклюм иешлааплэхэм ательиэрыш алырэгчур ащэфыным пае муниципалитетхэм сомэ миллионы 10 афатуулсыг. Сам-

Михаил ЧЕРНИЧЕНКЭР:

Михайл ЧЕГНИЧЕНКОТ.
Адыгейм икъэлэ шъхьай, нэмикІ псэупІхэми нахьышшум ыльэныкъокІ зэхъокЫныгъэу афэхъугъэхм уакытегущыІжын ишыкІагъэп. Лъэныкъо зэфэшхъафхэм, къыдэгъэкІыжыным, зекІоным альэныкъокІ псэольякІу республикэм къирашшыхъагъэхэм экономикэм хэхъоныгъэ инышшынымкІэ гугъапІэ къаты. ТапэкІи пшъэрэлъэу зыфашшыжыгъэхэр щыІэнэгъэм щыпхырашынхэу сэгүгъэ.

тыгъ. 2017-рэ ильэсүм унэгээ ныжбыкыг 264-мэ псэүкэл амалж лэү ялэхэр нахьшүү ашынхэмжлийн фытегээпсихаагаа социальны түнхэр афатлуулжигъэх. 2018-рэ ильэсүм мыц фэдэ свидетельствэхэр унэгээ 285-мэ атыншигээсээрагоощээндэх. Фэтэрыбэу зэхэж ирэх унэ 97-мэ игъекlöтигъэ гъэцэг кlüэжынхэр ашыкluагаагаа, ахэмж нэбгырэ мин 11-м ехъу ашгээсээ. Зянэ-зятэ зимилюэжхэе ыкчижээ.

псэфыгъ, 2016-рэ ильэсүм
егъэшгаагъэмэ, а пчагъэр про-
центи 5-кээ нахьыб. Цыифхэм
фэло-фашиз афагъэцкагъэм
сомэ миллион 480-рэ төфагъ.

ахэр зышъяацымытыжкх нэб-
гыри 166-мэ псэүлэхэр арагъэ-
гъотыгъэх. 2012-рэ ильэсүм
щилэ мазэм и 1-м ехүулэу
щыгэгъэ жын дэдэ хүргүэ псэүлэ-
фонлыг шыгэзныяа хүргүэ

гъешүхэм тафекъоным пае джы-
ри юшшынышхо дгъэцкъенеу
къитпышылъ, хабзэм икъу-
лыкъухэм зэкъеми ащ ткъячэ-
етхылтэн фae. Мыш дэжымын
тэркэ анах шъхьаэу щытыр
цыифхэм цыхъэ къизэрэтфа-
шырэр ары. Ахэр къизэрэтци-
гутыхэрэр къэдгъешшыпкъэжын-
ным, тапэблагъэу, тызэлухыгэу
тыщтынным мэхъянэшхо ял. Ит-
хуухъагъэхэр къылдэхъунхэмкэ-
амалышүхэр тлэклэльыхъ, а
зэкъеми анах шъхьаэхэм —
Адыгейим щылсэурэ цыифхэр
къизэрдготхэм, ѹлтыгъу къы-
зэрэтфэхъухэрэм — къячэ
къитатын фae, — къыуагъ
кэхум Къумпыйл Мурат.

Мэкъумэш хъызмэтыр

Былымхъуним нахь зырагъэушомбъуним фэш...

Адыгейм имуниципальнэ образованиеу мэкъумэш хъызмэтым, анахэу чыгулэжынам, зызиушомбъухэрэм ащыц Шэуджэн районыр. Лэжыгъэ бэгъуагъэу йаахыжырэмкэ ильэс къэс апэрэхэм ясатырэ хэтих. ПстэумкИ мэкъумэш хъызмэтым епхыгъэу чыгу гектар мин 44-м ехъу районым ил, ащ щыщэу мин 32-рэ фэдизир алэжы.

Мыгъэ яоффэм язынет, гүхэлъэу тапэкэя ялхэр къеддэгъэу тэхээмэ шишоигъоу мэкъумэшымкэ районым и Гээорышилпэ илашэу Чэсэбый Анзор зыгъудгъэклагъ. Ащ тызэрэшигъэгъозагъэмкэ, мыгъэ йаахыжынэу бжыхъэсэ гектар мин 17-м ехъу апхыгъ. Ащ щыщэу гектар 14295-р коцы, 2110-р хэе, рапсым гектар 335-рэ рагъэубытыгъ. Кымафэр зэрэфэбагъэм, осыр зэрэмэклагъэм апкъ кыкъеу узхэр къахэхъагъэх, ау гумэкъыгъо щымыиэу, бжыхъасэхэм язынет угъэрэзэштэу ары къызэриуагъэр. Чыгъэшүхэр alaklagъэхъагъэх, узэу къахэхъагъэхэм апешуеклорэ щэнгаутхэри аратыгъэх. А зэпстэумэ яшъуагъэ къызэрэклочтыйн яцхэ тель, зэрхабзэу, лэжыгъэ бэгъуагъэ йаахыжынэу мэгугъэх.

Гээтхээ мазэм ыкъэм ошххэр бэу къызещхыгъэхэм мы районри ахиубытагъ. Ячыгхэм псыр зерэуцагъэхэр ахэтигъэх, мыгъушыгъэу охътабэ тешлагъ. Арэу щитми, гээтхасэхэм япхын хъызмэтишлапэхэмрагъэжьагъ, апэ ихэмэи ащыщых. Гээорышилпэ илашэ къызэриуагъэмкэ, гектар мин 15-м ехъу апхынэу агъэнэфагъ.

— Чыгъулэжынам ылъэнэхокъэ гумэкъыгъо тиэп, — ыуагъ Чэсэбый Анзор. — Тичыгхэр хъаульеу щыльхэп, лэжыгъэ бэгъуагъэ тифермерхэм къызераугоижырэм шүүшгүүз. Джы былымхъуним нахь зедгъэушомбъгүн, лым, щэм ахэшыкъыгъэ гъомылапхэу дгээфедэрэр тэ къыдеддэгъэкинам тыхыфэклонэу тифай.

ПстэумкИ былымышхээ 6700-рэ районым непэ щаигъ. Ар нахьбэе хъуним фэш унэе фермерскэ хъызмэтишлапэ къызэузыхы зышоигъохам ащ игъэлсэн, тоф зышэхэрэм ябизнес изегъэушомбъгүн апае грантхэр ятигъэнхэм фэгъэхыгъэ Федэральнэ программэу 2013 — 2020-рэ ильэсхэм атэлтигъэхэм былымхъупэ фермэ зээгъэуу зышоигъохэр нахьбэе къихаэлэжъэнхэм пылых. Анзор къызэриуагъэмкэ,

Аужырэ ильэс-хэм лэжыгъэм имызакъоу, хъырбыдз-нашэхэм якъэгъекыни районым зыщеушомбъу, мыгъэ ахэр гектар 850-м аща-Шэнхэ ямурад.

блэкъыгъэ ильэсийн пстэумкИ нэбгыри 9-у тхыльхэр къэзытыгъэхэм зэкъэми Iэпилэгъу агъотыгъ. ПстэумкИ зэхэтэу ахэм къаратыгъэр сомэ миллион 12,5-рэ мэхъу.

Грантхэр къызэрэратыгъэхэм ащыщуу нэбгыритуумэ, Плэхъусэжэ Мэджидэрэ Жэмадыкъо Шыхъамрэ, унэгъо фермэхэр агъэпсих. Джащ фэдэу былымхъупэ фермэ нахынгээ зыгъээгъэгъээ Элбэшэ Анзори ибзинес зишомбъгүн пае гранткызэрэгъэхэм ахэфагъ. Ащ мыдэеу иоффхэр зэрэзэтууцагъэхэр нэмыхъэмкИ щысэхъугъэ. Мыгъэ программэм къыхэлажъэмэ ашоигъоу нэбгырэ 30-у тхыльхэр къэзытыгъэхэм фермэ ыгъэпснэу нэбгыриту ахэт.

— Грантхэм ятын фэгъэхыгъэ программэр зыщиэм къышыгъэхэм ашыцкоопериацием фэгъэхыгъээ программэм къыдыхэлтыгъэу фермерхэм якооператив зэрэзхашагъэр. «Деревенские сыры» зэрдэжагъэхэр. Ащ шалхээу пылхэм къызэрэшыдэлтыгъээм тетэу, щэри ежхэм къауѓои, къуаери къашыкъы. Мы ильэсир къызихъагъэм къышыгъэхэм ар зыщиэрэ, нэбгыри 10 хэхъагъ. Пэшэнгыгъэр зээзыхъэрэр Шъаукъо Аслан. Ащ ежь иунаеу былымхъо фермэ ил. Чэмхэм щэу къатырэм кооперативын хэтхэм къауѓоирэх хэгъахъошь, ащ къуае хешлийкъы. А программэ дэдэм къыдыхэлтыгъэу АР-м мэкъумэшымкэ и Министерства 2019-рэ ильэсийн зэхицэштээ зэнэкъо-къум кооперативын хэлэжъэн ылъэкъицт. Теклонгыгъэр къышыдихимэ, зишомбъгүн пае ахьщэ Iэпилэгъу къиратыцт.

ахэр гектар 850-м аща-Шэнхэ ямурад. Кабачки къэзыгъэхэрэми ильэс къэс ахэхъо. Цумпэ гектариту ялагъ, блэкъыгъэ ильэсийн джыри гектаррэ ныкьюрэ хагъэхъуагъ. Грант къыратымэ зышоигъоу мыгъэ тхыльхэр зыгъэхъазырыгъэхэм ащыщуу нэбгыре 11-мэ цумпэм икъэгъекын ыууж ихъэхэ, егъэжылпэ ашымэ ашоигъу.

Хэхъонгыгъэу тигущыIэгъу зигугуу къышыгъэхэм ащыщкоопериацием фэгъэхыгъээ программэм къыдыхэлтыгъэу фермерхэм якооператив зэрэзхашагъэр. «Деревенские сыры» зэрдэжагъэхэр. Ащ шалхээу пылхэм къызэрэшыдэлтыгъээм тетэу, щэри ежхэм къауѓои, къуаери къашыкъы. Мы ильэсир къызихъагъэм къышыгъэхэм ар зыщиэрэ, нэбгыри 10 хэхъагъ. Пэшэнгыгъэр зээзыхъэрэр Шъаукъо Аслан. Ащ ежь иунаеу былымхъо фермэ ил. Чэмхэм щэу къатырэм кооперативын хэтхэм къауѓоирэх хэгъахъошь, ащ къуае хешлийкъы. А программэ дэдэм къыдыхэлтыгъэу АР-м мэкъумэшымкэ и Министерства 2019-рэ ильэсийн зэхицэштээ зэнэкъо-къум кооперативын хэлэжъэн ылъэкъицт. Теклонгыгъэр къышыдихимэ, зишомбъгүн пае ахьщэ Iэпилэгъу къиратыцт.

Джырэблагъэ АР-м и Лышихэ мэкъумэшымкэ Министерствэм ынаалэ зытырыригъэдээзээ юфыгъохэм ащыщ чыг сатырхэм (лесополосахэм) язынет. Ащ фэш ми упчэр Шэуджэн районым мэкъумэшымкэ и Гээорышилпэ илашэ федгъэзагъ. Ащ къызэриуагъэмкэ, районным чыг сатырэу итхэм язетэгъэуцон джыри 2010-рэ ильэсир

ары ыууж зихъэгъагъэхэр, ау ухыгъэ хуульэп. Ахэр бгъэхъэбзэнхэм, чыг гүүгъэхэр үүхынхэшь, къэу ачыпэ ибгээтийс-ханхэм е чыг сатырхэр зэрэштийтэу къодыгъэхэм, икэ-рыкъэу бгъэтэхъажынхэм апае ахэр зытет чыгхэр зыехэр бгъэнэфэнхэ, аубытэрэв зыфэдизир къэлтийтэн, кадастрэмкэ учтум хэбгэуцонхэ, юфу

Блэкъыгъэ ильэсийн пстэумкИ нэбгыри 9-у тхыльхэр къэзытыгъэхэм зэкъэми Iэпилэгъу агъотыгъ. ПстэумкИ зэхэтэу ахэм къаратыгъэр сомэ миллион 12,5-рэ мэхъу.

адэпшэштэир къышыгъэльэгъээ тхыльхэр бгъэхъазырынхэ, ахьщэу төфэштэир бгъэнэфэн фае. Ар пыутэу къыдэкъирэп. Ежхэм аклуачэлээ ащ фэдиз эшшуахын зэрэмыльэкъытэм къыхэлээ, чыг сатырхэм ачээгээхээзэнхэшь, чыгхэр агъэлэнхэу ыууж ихъэгъагъэх. Ау фитынгыгъэ зэрэлж къэзышыхъа-тыре тхыльхэр зэрэлжэмынхэм фэш ар правэхъумэкло органхэм къафадагъэп, юфшэнхэр зэпагъэуцхэ.

— А юфыр Iэпэдэлэл тшы зэрэмыхъуцтыр нафэ, — къы-луагъ Чэсэбый Анзор. — Ау хэбзэгъэуцугъээм къыдилтыгъэрэ тхыльхэм ягъэпснэу тизакъоу ткүчээ къыхыцтэпш, хэкли-пэхэм тальэхъу.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм инароднэ тхаклоу Лъэустэн Юсыф къызыхъугъэр ильэси 105-рэ мэхъу

ИгъашIэ шIагъэкIэ бай

1934-рэ ильэсым СССР-м итхаклохэм я Союз зэхацгъагь. Аш ыуж бэ темшиIэу Адыгэ хэкум итхаклохэм якутамэ щыIэ хуугъэ. Адыгэ тхыгъэ литературэ ныбжыкIэм зыкыгъотынымкIэ, зыкышиштэннымкIэ аш ишIогъешхо къэкIуагь.

ЩыIекIакIэм ишIэпсын, цыфыкIэм ишIун-лэжкын хэлэжкьэрэ кIочIэ лъэшиу адыгэ литературэр хуугъэ. ТхэкIо нахыжьни нахыкIи пишэдэкIыжь инзу яIэр зэхашиIэу, адыгэ литературэм ишIэхъагъэхэм ямызакъоу, щыIагъэу иIэхэри хагъэунэфыкIыжь, япишэрыль къагурыIоу Иофышоо ўзиIуахыгь.

Анэрэ еджэгъэ-гъесагъэхэу, зэчий гъэнэфагъэ усэн-тхэннымкIэ зыхэлхэу къэнэфагъэхэм литературнэ-творческэ ИофишIынымкIэ загъэзагь, хэти къогъанэ имыIэу фашIэрэр ышиIагь.

Лъэустэн Юсыф Ибрахимэ ыкъор Теуцожь районым ит къудажэу Шыхъанчэрыехъаблэ (ІерышI хым ычIэгь хуугъэ) мэлдэлфэгтум и 25-рэ, 1913-рэ ильэсым къышхъуугь. Красногвардейске районым ит къутырэу Киселевым къышызэуахыгъэгэ еджэпI-интернатыр къызеухы, мэкүмэш техникикүм щеджагь, агроном хуугъэ. 1933 — 1935-рэ ильэсым Москва полиграф институтэ дэтын щеджагь. 1935 — 1938-рэ ильэсхэм хэку гъэзтэхэм яредакции, етанэ тхыль тедзапIэм ыкъи Адыгэ шIэнгъэшэтэкIо институтын Иоф ашишагь.

1942-рэ ильэсым, мэкьюгум ыкъехэм къащегъэжьагьэу 1946-рэ ильэсым нэс дээм Юсыф хэтигь. Хэгъэгу зэошхом чанэу хэлэжьагь, аш батальон комиссарэу, нэүхүм фронт гъэзтэйм икорреспондентэу щытагь. ЗэуапIэм щыхъурэшишIэрэ къэбархэр чанэу, зафуу къытхыщтыгъэх. Иээо ильэхэм лэххуупхагьэу къыжэфагъэм фэшI къэралыгь тохжэу Жъягъо Плъижьын иорден, Хэгъэгу зэошхом иорденэу я II-рэ шIуа-

шэ зиэр, медальхэр къыратыгъэх.

Зэо ужым Юсыф ихэку къэкIожыгь, Иофи пидэжкы, аш шэнгыгэ институтын ильэси 3-рэ, етанэ хэку гъэзтэу «Социалистическе Адыгейим» иотдел ишащIоу Иоф ашишагь, ильэси 10-рэ (1952 — 1962) Адыгэ тхаклохэм я Союз ишIещагь.

Лъэустэн Юсыф ытхыхэрэр 1930-рэ ильэсым къышыублагъэу хиутиштыгъэх. ИшIэрэ рассказэу «Аминэт» (1936), иповестэу «Гъогур Iухыгь» (1938), ахэм къакIэлтыкIуагъэх «Адыгэ новеллэхэр», «Адыгэ гүшIэжхэхэр» — щэгъогтоо къытхыраджэжыгъэх. Ироманэу «Къушхъэр къенэфы» (1949) ёцIэм Хэгъэгу зэошхом ильэхан пыижь тхакло советскэ народын зычынчэгэйбуу зэрэпэуцужьагьэр, лыгъир пысихоу чагъэми, Теклонгъэшхор къызэрдахыгъэр къышылотагь. Тхаклоу къызхэххуягъэ я XX-рэ лэшэгъум иох-

шэ тарихь зэхъокIыныгъэхэм сидигьи гуки, шхыхэки зэрэхэтын ишIисэх Юсыф ипроизведение зэфэшхъафхэр. Революциери, ашэрэ лъэбэкхуухэр Совет хабзэм зэришыгъэхэри, цыф жуугъэхэр ахэм зэрхяулагъэхэри, лыгъээр зэршыре хабзэри, узэктотмэ, узэрэльзшири ахэм ашикIэгъэтхыгь.

Цыфын цыфыр ишхэпсэу, унагьор пытэмэ, Хэгъэгuri нахьльэш хьоу зэрэлтыкIуатэрэ Ю. Лъэустэнным ипроизведенияхэу «Ожъубанэкъохэр», «Зы бын итхид», «Хэшьыпкыгьэ тхыгъэхэр», «Пшьашъэм янэфыиль», «Насып нал» зыфилохэрэм къашырилотыкIыгъэх. Очерк тхыкIэм зэрэфэлэпэласэри, щыIекIакIэм ишIэпсэкIо цыф мышшыжжым идахэ плоньор зэрифшьашуашири очеркхэр зыдэт тхыль зефэшхъафхэр къидигъэкIыгъэхэм къашишыхъатыгь.

«Шум ильэгъохэшхэр» зыфиоу очеркхэр зыдэтхэм пае

ыпси къыдеIэу, Совет хабзэм фэзэфэу йофышо ылэжжыгь, общественнэ йофхэми ренэу ахэлажьэштыгь ыкъи правительственэ тын лъапIэу орденэу «Шытхум и Тамыгь» зыфиорэр тэгэгэгэ, мэфэкI медальхэр къыратыгъэх.

Лъэустэн Юсыф ильэс 60-м зафуу, хъалэлэу адыгэ литературэм, адыгэ щыIакIэм ахэтигь, ашылэжжагь, игъашIэ шIагъэкIэ бай.

Тхаклоом ифэшшошэ уаси къырапэсигь: Лъэустэн Юсыф Украина эм и селоу Дьяково ыкъи къалэу Мыеекуапэ яцIиф гъэшшуагь, УФ-м культурэмкIэ изаслуженэ йофышI, СССР-м итхаклохэм я Союз 1939-рэ ильэсым къыщыублагъэу хэтигь, хэкумки къалэмки народнэ депутатэу хадзыгъагь, «Адыгэ Республикэм ильэпкI тхаклы», «Адыгэ Республикэм и Щытхуузехь» зыфиорэр цэ лъапIэхэр къыфаусыгъэх.

Адыгэ тхыгъэ литературэм икъежжапэ үтугъэ тхаклы, Хэгъэгу зэошхом ильэхан зэуапIэм үтугъэ, ишIыкIагъэ зэхъум, икъэлэм ичаныгы къыгъэлэгъагь. Советскэ щыIекI-псэүкIэм сидигьи фэчэфыгь, йофшIекI-гүшшисэкIо иныгь, игъашIэ ыгъэхъауляягъэп. Лъэустэн Юсыф ильэпкI, и Хэгъэгу, цыфхэм афэзэфагь, лъэужжышуу къыгъэнаагь. Къызыхъугъэр тхакло ильэси 105-рэ мэхъу, ишIу лэужжэр рэгъуазэх.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Лъэустэн Юсыф лъэпкь усаклоу Туцожь Цыгъо ыцIэкIэ агъенэфэгь премиер къыфагъэшшошагь.

ЗэдээкIын йофми иахынши хишихъагь, Л. Толстоим иповестэу «Хаджэ-Мурат», Н. Островскэм, А. Фадеевым, А. Первонцевым япроизведение инхэр (гъусэ илэу) адыгабзэм ригъекIуагьэх.

Тхаклоу Лъэустэн Юсыф ыгүи,

Къоджэ щыIакI

Бзыльфыгъэ шIагъу

Бухгалтер йофшIэнир псын-клагъоп, аш пыль цыфым гүетынгъэшхо хэлъэу, пшьедэкIыжьэу йофым пыльыр зэхийшIэу, игуультэ чанэу щытын фае. Бухгалтерым ишIэнгъэхэм ахигъэххон, кIеу къежъэрэр зэригъэшIэнир ишIэшагь.

А сэнэххатыр ифэшшуашэм тетэу зыгъэцакIэхэрэм ашыщуу сыйкызтегущиIэ сшIоигъор Щэрдж Сайхат Рэмэзанэ ыпххур ары. Сайхат 1959-рэ ильэсым гъэтхапэм и 9-рэ къудажэу Шыхъашфыжь къышхъуугь. Шынахъо Рэмэзанэр Рэкуятрэ ялжъекIо унагь нэбгырибгуу щызэдапIуагь. Сайхат зэшихрэ шыпхуитлэр илэх, ахэр шүхъафтынэу янэ-ятэмэ къыратыгъэу, игуульфабэхэу ельтэх. Адыгэ унэгь зэдэлжьын зшьешэхжьын насыт илэ зэрэхъущыри къэшIэгъягъэп, аш фэдэ цыф хэти Тхъэм къырет. 1976-рэ ильэсым чылэ еджапIэр дэгьу дэдэу къызеехым, Армавир дээт механико-технологическэ техниким бухгалтерскэ учетымкIэ иотделение чIэхъагь. Ильэситу еджэгъур къызеехым, 1978-рэ ильэсым а къалэм и районо ишIэпч бухгалтерие иотдел ибухгалтерэу, аш ыуж, 1979-рэ ильэсым, ВДПО-м ибухгалтер шхъаIаэу (мэшIо щынгъончынчай) йоф щишиагь.

А ильэсхэм улэпэ кIалэу

къэбзэ-льабз, 1ашIо мэпщэрыхъэ. Сабийхэр шу ельэгъу, егашI ахэм агу хигъэкIыгъэп. Ахэм къапкырыкIхээз, янэ-ятэхэм шхын шыным пытлынэу кIэлэгэдажэ хуунэу еджакло агъекIонэу фэягъэх, ау Сайхат ядэгъуагь, ежь зыфэ сэнэххатым нахыжхъэр къытыришагъэх.

Сайхат ыпххуухэр унагьо ихагъэх, ежь бэшшагъэп нанэ зыхъуагь, ишIэшшошагь, нахыжхъэр шьэожжые ил, Мыеекуапэ щэлэсэу, фармацевт, аптечнэ складэу «Аппель» зыфиорэм йоф щешэх.

ИшIэшшошагь, нахыкIэ исэнэххатыр юрист, Адлер ихакулахь инспекции йоф щешэх, пшьешшэхжьые ил.

Сайхати АКЬУ-м икъутамэу Шытхалэ щыIэм экономикэмкIэ ифакультет къуухыжьыгь. Аш тезгэгушхъэгъэхэй иоффшIэгъуагьэхэй район финотдэлем үтхэм афэраз, сидигьи яшIагъэх къырагъэх, иоффшIаклы уасэ къыфашы, ашымыгъуупшэу мэфэкIэмкIэ къыфэгушлох, Улэпэ къоджэ зыгъэорышилапIэм ишащи ишIихуу къыльээсэ.

Ильэс 37-рэ хуугъэ Сайхат йоф зишиагь. Улэпэ къоджэ администрацием ишащи ыкъи йоф

зыдишIагъэхэм ишIихуу нэмийкI къаюраН, ильэсийбээ зидэлэжъэ Күфэнэ Нуриет къызэри-иуагъэмкIэ: «Сайхат щыпкыагьэ зыхээл, емызэшьжь йофшIаклы, гъэцэклаклы, зафэ, уицыхъэ тэбгъэлты хуушт, иоффшIэхшыкI икъу фырил».

Сайхат ипххорэльф цыкIукхэр къэлэдэсхий, ау ежь ишIыкIо икIэлэцыкIло Амин — Щэрдж Схъатый ыкъо цыкIлоу зы щагум къыдьидэс къэлэцыкIло шу дэдэ ельэгъу, аш игугьу къышиынэр ишэн. Амин умыльэгъунэу щытэп, дэгьу дэдэу еджэ, спортым пыль, къэшьо, ар «инэу цыкIу хъужьыгъэ» зыфалорэм фэд, ятэжжэу Хуудагъэ къэгъэхжьы.

1982-рэ ильэсым къышыублагъэу Госстражам ичIыпIэ инспекции ибухгалтер шхъаIаэу йоф щишиагь, 1992-рэ ильэсым ионыгьо мазэ Улэпэ къоджэ Советын ибухгалтер шхъаIаэу агъенэфагъэу непэ къызнесыгъэм аш Iут.

Сайхат щысэтехыпIэ ила-гъэхэр сидигьи янэрэ игуашэрэ. Ар сэри дэгьоу къызгурээ. Янэу нэбгырибгуу зыпIуагьэ ашыгээзэхэй ибыхгалтер шхъаIаэу Кукусэ яшIымрэ ашлокIеу щысэтехыпIэ ульххуужьинэу щытагъэп. Афериым, Сайхат, Тхъэр разэ къыпфэхуун!

**ПШЫКЪЭНЭ
Май.**

Адыгэ быракъым и Маф

Непэ тэгъэмэфэкъы

Адыгэ Республикаем икъэралыгъо быракъ и Мафэ непэ игъэкъотыгъэу дгъэмэфэкъыщт. Пчыхъэзэхахъэу филармонилем ыпашъхъэ щыкъоштым тиансамблэхэр, орэдьлохэр хэлэжъэштых.

Мэфэкъым изэхэцкю куп ипащэу, Адыгэ Республикаем лъэпкъ Иофхэмкэ, Иэкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьряэ зэпхыныгъехэмкэ ыкъи къэбар жъуын имамалхэмкэ и Комитет итхаматэу Шхъэлэхъо Аскэр тыгъусаэ зэхахъэм къызэрэшиуагъэу, Адыгэ быракъым и Мафэ Республикаем имэфэкъ шхъялахъэм зэу ашыщ хъуыгъ. Республикаем ис лъэпкъхэм языкъыныгъэ гъэптигъэнэмкэ адьга быракъым фэгъэхыгъэ Иофхъабзэхэм мэхъэнэ ин ялэу зэрэштым А. Шхъэлахъом иеплъыкъэхэр кырилонлагъэх.

Зэхэцкю купым хэтхэу Шхъэуапцэкъо Аминэт, Бадый Къэпплань, Лымыщэкъо Рэмэзан, Нэхэе Сайдэ, Платыкъо Аидэ, Ходжэе Аслын мэфэкъир гъэшгэйон зэрэхъущтым къитегушиагъэх.

Ансамблэхэу «Налмэсыр», «Ошутенэр», «Мыекъуапэ инэфыльэхэр», «Шапсыгъэхэр», «Ошвадэр», «Ащэмэзыр», «Синдикэр», орэдьлохэр Биданыкъо Замирэ, Кушъэкъо Симэ, Еутых Вячеслав, Хъурэнэ Азэ, Барцо Руслан, Хъухуалэ Тимур, нэмыкхэри хэлэжъэштых. Адыгэ ныбжъыкъэ къашьюо «Налмэсыр»

къышыщтымкэ концертры аухыщт. Адыгэ джэгум мэфэкъ зэхахъэр лыгъэкъотшт.

— Адыгэ быракъым и Мафэ тиеспубликэ имызакъо, Къэбертэе-Бэлькъарым, Къэрэшье-Щерджэсүм, Краснодар краим, Москва, Санкт-Петербург, Иэкъыб къэралыгъохэу тильэпкъэгъухэр зыщпсэухэр Тыркуем, США-м, Сирием, Иорданием, Израиль,

Германием, фэшъхъафхэм ашагъэмэфэкъыщт, — къитиуагъ общенэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхаматэу Лымыщэкъо Рэмэзан. — Мыекъуапэ щыкъошт зэхахъэм урысхэр, къэндзалхэр, къэзэкхэр, урымхэр, ермэлхэр, нэмыкхэри щууджыщтых.

Уцышно быракъэу жьогъо 12-р, щэбзищыр къызыхэлыдьыкъырэм имэфэкъ лъэпкъхэр зэфещэх,

нахыышоу зэрэшэнхэмкэ амалышуухэр къызэдагъох.

Адыгэ Хасэр къэшакъо фэхъу, Республикаем икъэралыгъо быракъ и Мафэ хэбээ шапхъэхэм адиштэу мэфэкъ дахэ тфэхъугъ. Непэ тигушуагъу, Адыгейим и Парламент, Правительствэм, Мыекъуапэ иадминистрации якулыкъушэхэр, лэжъаклохэр, ныбжъыкъэхэр мэфэкъым хэлэжъэштых.

Краснодар краим изэнэкъоху

Ныбжъыкъэхэм загъэхъазыры

Краснодар краим футболыкъэ изэлхүүгъэ зэнэкъоху хэлэжъэрэ командэхэу ашпъэрэ купым хэтхэм мэлъыльфэгъум и 22-рэ апэрэ ешлэгъухэр ялагъэх. Мыекъопэ «Зэкъошныгъ-2-р» тикъалэ щыукалагъ ПСК Первореченскэм.

Республикаем физкультурэмкэ ыкъи спортымкэ и Комитет иотдел ипащэу Сергей Кузнецовым Адыгейим и Лышхъэу Къумпыл Мурат, Правительствэм ацэкэ зэнэкъохум хэлажъэхэрэм къафэгушуагъ, гъэхъагъэхэр ашынхэу къяджагъ. Адыгэ Республикаэ стадиону «Юностим» Урысыем, Адыгейим, Краснодар краим ягимнхэр щыуагъэх, якъэралыгъо быракъхэр щылэтигъэх.

«Зэкъошныгъ-2-м» итренер шхъялаэу Александр Вольвач къызэрэтиуагъэу, футболист ныбжъыкъэхэм ялэпэлэсэнгъэ хагъэхъоным пылышт. Адыгейим ифутбол команда шхъялаэу «Зэкъошныгъэм»

иэпилэгъу фэхъуээ, ешлэкъо дэгъухэм якъыхэгъэшын, ягъэхъазырын тоф дишэшт.

Къэлэлчэеутэу Валерий Ореховыр, Хъуакло Тахыир, Анатолий Негода, Шхъэлэхъо Амир, Делэкъо Аскэр, Дыху Тимур, Денис Крыловыр, нэмыкхэри «Зэкъошныгъ-2-м» щешлэгъэх. Д. Крыловыр пьогогуу 2 хъаклэхэм якомандэ икъэлапчээ Иэгуаор дидэгъ, зэлуклэгъур 2:2-у аухыгъ.

Мэлъыльфэгъум и 29-рэ «Зэкъошныгъ-2-р» Тимашевскэ районым икомандэу «Прогрессым» йүклэшт. Купым команда 12 хэт.

Ашпъэрэ купыр

Къафэнагъэр зэлуклэгъу щырыш

Урысые Федерациием футболыкъэ изэнэкъоху ашпъэрэ купым зэрэшькэрэ зэфэтэхъысыжы. Анахъэу къыхэдгэшьэрэ тыхын ыкъи джэрэ медальхэр зыхыштхэр къешэгъуау зэрэхъуэр ары.

Къэуххэр

Я 27-рэ ешлэгъухэм якъеуххэр тэгъешлэгъох, ошлэдэмьшэ Иофхъох ахэтльэгъуау маклэп.

«Рубин» — «Ростов» — 1:1, «Анжи» — «Урал» — 0:1, СКА — «Динамо» — 0:1, «Арсенал» — «Зенит» — 3:3, ЦСКА — «Краснодар» — 2:1, «Тосно» — «Амкар» — 0:2, «Локомотив» — «Уфа» — 0:0, «Спарта» — «Ахмат» — 1:3.

Истадион щешээ теклоныгъэр

къыдээхыгъэр ЦСКА-р ары нылэп. «Краснодар» иешлэкъо анахъ дэгъо, Урысыем ихэшыпкыгъэ команда хэтэу Федор Смоловыр зэлуклэгъум хагъэлэжъагъэп — судьяхэм ялажъкээ. «Краснодар» «Арсеналым» дешлээ, ухъумакор Федор ылъапэ къитеуцаугъ, шапхъэхэр ылъохи, Ф. Смоловыр ешлэлэм тыригъэфагъ. Ару ѿнтыгъэми, Федор тамыгъэ гъожъыр судьям къыригъэлэгъугъ. Яплэнэрэу къызэрэфагъэптигъэ фэшл Ф. Смоловыр зичээзуу зэлуклэгъум хэлэжъэнэу фитныгъэ илагъэп.

Дышээ медальхэр «Локомотивын» ыхынштэу тэгүгъэ. Мыекъуапэ шаплэгъэу, Испанием иклубэу «Барселонэм» щешлэгъэу Натхъо Амир «Локомотивын» хэт. Нарт

шьаом гъэхъагъэхэр ышынхэу фэтэо.

Хэт тыйдэ щыла?

Командэ пэпчэе ешлэгъу щырыш къыфэнагъ.

1. «Локомотив» — 57
2. ЦСКА — 51
3. «Спартак» — 50
4. «Зенит» — 49
5. «Краснодар» — 47
6. «Уфа» — 36
7. «Арсенал» — 36
8. «Урал» — 36
9. «Рубин» — 35
10. «Ахмат» — 34
11. «Динамо» — 33
12. «Ростов» — 31
13. «Амкар» — 31
14. «Анжи» — 24
15. «Тосно» — 24
16. СКА — 13.

Командиту ашпъэрэ купым узшыкэхэр щыт уахьтэр Сыхытэр 18.00

Я 28-рэ ешлэгъур

28.04 «Арсенал» — «Анжи»

29.04 «Амкар» — «Спартак»

«Зенит» — ЦСКА

«Ростов» — «Тосно»

30.04 «УФА» — СКА

«Динамо» — «Рубин»

«Ахмат» — «Урал»

«Краснодар» — «Локомотив».

Ешлэгъухэр командахэм къяхъылэгъыщих, теклоныгъэр анахъ лъэшхэм, зинасып къыхыхэрэм къыдахьшт.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Зэхэзыщагъэр
ыкъи къыдээз-
гъэкъырэр:

Адыгэ Республикаем лъэпкъ Иофхэмкэ, Иэкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьряэ зэпхыныгъехэмкэ ыкъи къэбар жъуын имамалхэмкэ и Комитет итхаматэу Шхъэлэхъо Аскэр тыгъусаэ зэхахъэм къызэрэшиуагъэу, Адыгэ быракъым и Мафэ Республикаем имэфэкъ шхъялахъэм зэу ашыщ хъуыгъ. Республикаем ис лъэпкъхэм языкъыныгъэ гъэптигъэнэмкэ адьга быракъым фэгъэхыгъэ Иофхъабзэхэм мэхъэнэ ин ялэу зэрэштым А. Шхъэлахъом иеплъыкъэхэр кырилонлагъэх.

Редакциер
зыдэшыгъэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-къэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчагъэкъэ 5-м
емыкхээрэ ары. Са-
тырхэм азыагуу 1,5-рэ
дэлтээ, ширифт 12-м
нах цыкунэу Ѣытэп.
Мы шапхъэхэм ади-
мыштэрэ тхыгъэхэр
редакцием
зэкъэгъэложых.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушихъаты-
гъэр:
Урысые Федерациием
хэутын Иофхэмкэ,
телерадиокъэтын-
хэмкэ ыкъи зэлты-
Иэсыкэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чылгээгъоры-
шапл, зэраушихъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъатырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъэмкэ
пчагъэр
4665
Индексхэр
52161
52162
Зак. 726

Хэутыним
узыгъэлхэнэу
щыт уахьтэр
Сыхытэр
18.00
Зыщаушихъатыр
уахьтэр
Сыхытэр
18.00

Редактор шхъялэм
ипшъэрэйхэр
зыгъэцакъэр
Мэшлэкъо
С. А.

Пшъэдэгъыж
зыхырэ секретарыр
Жакъэмкъо
А. З.